

Utorak, 4. veljače 2014.

P7_TA(2014)0068

Migrantice bez osobnih dokumenata u Europskoj uniji**Rezolucija Europskog parlamenta od 4. veljače 2014. o migranticama bez osobnih dokumenata u Europskoj uniji (2013/2115(INI))**

(2017/C 093/10)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, posebno njezine članke 24. i 28.,
- uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o ukidanju svih oblika diskriminacije žena,
- uzimajući u obzir izvješće glavnog tajnika UN-a upućeno Općoj skupštini UN-a od 23. srpnja 2013. pod nazivom „Nasilje nad radnicama migranticama”,
- uzimajući u obzir članak 12. Međunarodnog pakta UN-a o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima,
- uzimajući u obzir opću preporuku br. 26 o radnicama migranticama Odbora UN-a za ukidanje diskriminacije žena donesenu 5. prosinca 2008.,
- uzimajući u obzir Međunarodnu konvenciju UN-a o zaštiti prava svih radnika migranata i članova njihovih obitelji,
- uzimajući u obzir opću napomenu br. 2 Odbora UN-a o radnicima migrantima o pravima radnika migranata koji nemaju zakonit boravak i članovima njihovih obitelji,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima (ECHR),
- uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja,
- uzimajući u obzir Konvenciju Međunarodne organizacije rada (ILO) o dostojnom radu za domaće radnike,
- uzimajući u obzir tumačenje članka 13. i 17. Europske socijalne povelje Europskog odbora za socijalna prava ,
- uzimajući u obzir članke 79., 153. i 168. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima, a posebno njezine članke 1., 14., 31., 35. i 47.,
- uzimajući u obzir Stockholmski program pod naslovom „Otvorena i sigurna Europa koja služi svojim građanima i štiti ih” ⁽¹⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2002/90/EZ od 28. studenog 2002. o definiranju pomaganja neovlaštenog ulaska, tranzita i boravka ⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2009/52/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2009. kojom se utvrđuju minimalni standardi za sankcije i mjere protiv poslodavaca koji zapošljavaju državljane trećih zemalja s nezakonitim boravkom ⁽³⁾,
- uzimajući u obzir Direktivu 2008/115/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o zajedničkim standardima i postupcima koji se primjenjuju u državama članicama za vraćanje državljana trećih zemalja s nezakonitim boravkom ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ SL C 115, 4.5.2010., str. 1.⁽²⁾ SL L 328, 5.12.2002., str. 17.⁽³⁾ SL L 168, 30.6.2009., str. 24.⁽⁴⁾ SL L 348, 24.12.2008., str. 98.

Utorak, 4. veljače 2014.

- uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2004/81/EZ od 29. travnja 2004. o dozvoli boravka izdanoj državljanima trećih zemalja koji su žrtve trgovine ljudima ili koji su bili predmetom radnji za pojednostavljenje nezakonite imigracije, koji surađuju s nadležnim tijelima ⁽¹⁾,
 - uzimajući u obzir izvješće Agencije Europske unije za temeljna prava iz 2011. godine naslovljeno „Temeljna prava migranata koji nemaju zakonit boravak u Europskoj uniji”,
 - uzimajući u obzir smjernice Agencije Europske unije za temeljna prava iz 2012. godine naslovljene „Uhićenje migranata koji nemaju zakonit boravak – pitanje temeljnih prava”,
 - uzimajući u obzir europski istraživački projekt Clandestino i projekt Prijelaz radnika bez osobnih dokumenata, koje oba financira Komisija u sklopu šestog okvirnog programa za istraživanje i tehnološki razvoj,
 - uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 17. lipnja 2013. pod naslovom „4. godišnje izvješće o imigraciji i azilu (2012)” (COM(2013)0422),
 - uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 8. ožujka 2011. o smanjenju zdravstvenih nejednakosti u EU-u ⁽²⁾,
 - uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 4. srpnja 2013. pod naslovom „Utjecaj krize na pristup najosjetljivijih skupina zdravstvenoj skrbi” ⁽³⁾,
 - uzimajući u obzir članak 48. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za prava žena i jednakost spolova i mišljenja Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (A7-0001/2014),
- A. budući da je termin „radnik bez osobnih dokumenata” definiran kao državljanin treće zemlje čija prisutnost na teritoriju pojedine države članice ne ispunjava ili više ne ispunjava uvjete za ulazak, kao što je utvrđeno u članku 5. Zakonika o schengenskim granicama, ili druge uvjete za ulazak, privremeni boravak ili boravak u toj državi članici ⁽⁴⁾ i čije bi otkrivanje od strane tijela nadležnih za useljavanje dovelo do odluke o povratku ili protjerivanju;
- B. budući da složene okolnosti, koje uzrokuju ratovi i pogoršavaju humanitarne krize diljem svijeta, pridonose povećanju tokova izbjeglica, koji uključuju velik broj žena i djece bez osobnih dokumenata;
- C. budući da država članica ima pravo odlučivati o vlastitoj imigracijskoj politici; budući da se temeljna prava imigranata ipak moraju zaštititi i zajamčiti u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom kojima su države članice obvezane;
- D. budući da migranti bez osobnih dokumenata često nemaju financijska sredstva, što ih izlaže riziku od neishranjenosti i pogoršanja zdravlja, te znači da moraju tražiti neprihvatljiva rješenja kako bi osigurali sredstva za opstanak; budući da su u pratnji migrantica bez dokumenata često djeca za koju moraju brinuti, što im je dodatni poticaj za traženje mogućih načina opstanka i preživljavanja;
- E. budući da se migrantima bez osobnih dokumenata zbog njihovog pravnog statusa često uskraćuje pristup dostojanstvenom stanovanju, osnovnim i hitnim uslugama zdravstvene skrbi i školovanju; budući da zbog neprijavljenog pravnog statusa nisu zaštićeni od prisilnog rada na radnom mjestu ili fizičkog i psihičkog zlostavljanja; budući da im takav pravni status ne omogućava da traže pristup pravosuđu;
- F. budući da su migrantice bez osobnih dokumenata i njihovi uzdržavanci posebno ranjivi na rizike koji proizlaze iz njihovog pravnog statusa, zbog toga što su u većoj mjeri od muškaraca izloženi mogućem fizičkom, seksualnom i psihičkom zlostavljanju, lošim uvjetima rada, prisilnom radu na radnom mjestu te dvostrukoj diskriminaciji na temelju i rasne i spolne pripadnosti;

⁽¹⁾ SL L 261, 6.8.2004., str. 19.

⁽²⁾ SL C 199 E, 7.7.2012., str.25.

⁽³⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2013)0328.

⁽⁴⁾ Članak 3. Direktive 2008/115/EZ.

Utorak, 4. veljače 2014.

- G. budući da migrantice bez osobnih dokumenata mogu biti posebno izložene trgovcima ljudima i tako postati žrtvama trgovine ljudima;
- H. budući da migranti bez osobnih dokumenata imaju ograničen pristup socijalnom stanovanju i ostaju ovisni o privatnom stambenom tržištu; budući da migranticama bez osobnih dokumenata prijete najveći rizik zlostavljanja u obliku fizičkog ili seksualnog nasilja koje su počinili privatni stanodavci;
- I. budući da migranticama bez osobnih dokumenata više prijete nasilje i zlostavljanje, također seksualno zlostavljanje te je vjerojatnije da će postati žrtve seksualnog iskorištavanja i općenito trgovine ljudima; budući da pristup državnim skloništima za žene podliježe zahtjevu za zakonskim oblikom identifikacijske isprave ili dozvolom boravka i budući da žrtve stoga nemaju izbor pa ostaju u situacijama zlostavljanja ili bježe na ulicu; budući da su, obrate li se za pomoć policiji, suočene s rizikom od deportacije;
- J. budući da su stereotipi o muškarcima i ženama uvreženi u imigrantskim zajednicama te da su imigrantice češće žrtve raznih vrsta nasilja nad ženama, pogotovo prisilnih brakova, genitalnog sakaćenja žena, takozvanih zločina zbog časti, surovog postupanja u odnosima s bližnjima, spolnog napastovanja na radnom mjestu, pa čak trgovine ljudima i seksualnog iskorištavanja;
- K. budući da se države članice uvelike razlikuju u razini pristupa zdravstvenim uslugama koje odobravaju nezakonitim migrantima i uvjetima koje nameću pružateljima zdravstvenih usluga kad je u pitanju prijavljivanje ili neprijavljivanje migranata bez osobnih dokumenata;
- L. budući da su žene bez osobnih dokumenata zbog svojih potreba za hitnom zdravstvenom njegom tijekom života izložene nerazmjernom riziku od vrlo visokih računa za bolničku njegu u zemljama u kojima nemaju pravo na subvencioniranu zdravstvenu zaštitu; budući da strah od primitka takvih računa dovodi do toga da brojne žene bez osobnih dokumenata rađaju kod kuće, bez medicinske potpore;
- M. budući da je pristup za migrante bez osobnih dokumenata osnovnim zdravstvenim uslugama, kao npr. hitnoj medicinskoj pomoći, uvelike ograničen, ako ne i posve onemogućen zbog zahtjeva za posjedovanjem identifikacijskih isprava, visoke cijene liječenja i straha od toga da će ih se otkriti i prijaviti vlastima; budući da su posebno migrantice bez osobnih dokumenata u rizičnoj situaciji zbog toga što im se ne pruža rodno specifična skrb, između ostaloga prenatalne, natalne i postnatalne usluge zdravstvene skrbi; budući da neki migranti bez osobnih dokumenata nisu čak ni upoznati sa svojim pravima na zdravstvenu zaštitu u zemlji odredišta;
- N. budući da strah od otkrivanja i prijavljivanja vlastima uvelike obeshrabruje migrantice bez osobnih dokumenata od traženja pomoći u situacijama zlostavljanja, čak od nevladinih organizacija specijaliziranih za pravno savjetovanje imigranata; budući da su stoga ti migranti uvelike lišeni poznavanja vlastitih prava i njihova zajamčivanja; budući da je organizacijama civilnog društva iz istih razloga teško ponuditi pomoć i podršku;
- O. budući da se tržišta prostitucije i prostitucija kao djelatnost u Europi u velikoj mjeri hrane ranjivošću migrantica i djevojaka, i budući da mnoge žene u prostituciji nemaju osobne dokumente, što samo povećava zlostavljanje i ranjivost koji su ionako već svojstveni prostituciji kao djelatnosti;
- P. budući da djeca i djevojčice iz obitelji migranata bez osobnih dokumenata ne mogu pohađati školu zbog straha da će biti otkrivena i nemogućnosti predočavanja službenih dokumenata za upis; budući da su adolescentice bez osobnih dokumenata suočene s ozbiljnim preprekama u pristupu višem/tercijarnom obrazovanju i osposobljavanju;
- Q. budući da sve veća potražnja za radnom snagom u sektoru pružanja usluga u domaćinstvu i sektoru skrbi privlači velik broj migrantica, od kojih mnoge nemaju osobne dokumente; budući da ženama bez osobnih dokumenata koje su u tom sektoru zaposlene najviše prijete niske plaće, psihičko zlostavljanje, uskraćivanje plaća i putovnica a katkad čak fizičko zlostavljanje od strane njihovih poslodavaca; budući da žene bez osobnih dokumenata najvjerojatnije neće tražiti pravnu zaštitu pred sudom;
- R. budući da zaposlene migrantice bez osobnih dokumenata nemaju na raspolaganju gotovo nijedno pravno sredstvo da zatraže pravične radne uvjete i plaće zbog svoje ekonomske i društvene izolacije, nepoznavanja svojih temeljnih prava i straha od deportacije;

Utorak, 4. veljače 2014.

- S. budući da su migranti bez osobnih dokumenata u situaciji pravne nesigurnosti ⁽¹⁾;
- T. budući da su migrantice bez osobnih dokumenata posebno ranjive na fizičko, psihičko i seksualno zlostavljanje u vrijeme uhićenja i u pritvornim centrima;

Preporuke

1. podsjeća da je potreba za zaštitom temeljnih prava migranata bez osobnih dokumenata opetovano naglašavana od strane međunarodnih organizacija poput Parlamentarne skupštine Vijeća Europe te u međunarodnim instrumentima UN-a za ljudska prava i prava EU-a; u tom se pogledu poziva na Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i obiteljskog nasilja, kojom se zabranjuje diskriminacija na temelju spolne orijentacije, rodnog identiteta, statusa migrantice, izbjeglice ili nekog drugog statusa;
2. podsjeća da su imigracijska politika i upravljanje migracijskim tokovima, zajednička i solidarna odgovornost država članica Unije;
3. ističe da su imigrantice lezbijke, biseksualke i transseksualke bez zakonitih dokumenata žrtve dvostruke diskriminacije i da njihov nesiguran položaj strankinja bez dokumenata dolazi povrh njihove ionako komplicirane situacije;
4. ističe da je imigracija i te kako aktualan problem te je potreban zajednički pravni okvir u pogledu migracijske politike kako bi se zaštitili migranti i moguće žrtve, posebno žene i djeca koji su podložni raznim oblicima organiziranog kriminala u okviru migracije i trgovine ljudima;
5. osuđuje to što su mnoge imigrantice prevarene u svojim zemljama podrijetla tako što su im obećani ugovori o radu u razvijenim zemljama, a čak znaju biti i otete kako bi ih spolno iskorištavale mafije i mreže za trgovinu ljudima; poziva države članice da ulože još veći trud za borbu protiv te protupravne i nehumane prakse;
6. potiče države članice da primjenjuju Direktivu o pomoći na način koji ne ograničava sposobnost migranata bez osobnih dokumenata da unajmljuju stambeni prostor na slobodnom tržištu kako bi se smanjio rizik slučajeva iskorištavanja ili zlostavljanja;
7. podsjeća na članak 8. Europske konvencije o ljudskim pravima o poštovanju fizičkog integriteta pojedinca te stoga potiče države članice da u slučaju migranata bez osobnih dokumenata u najranjivijim situacijama odstupe od zahtjeva za predočivanjem dokumentacije radi stjecanja pristupa državnim skloništim, osobito uzimajući u obzir posebne potrebe trudnica, žena s malom djecom ili žena koje skrbe za druge osobe;
8. inzistira na tome da se uzme u obzir izrazita osjetljivost osoba s posebnim potrebama kao što su djeca i adolescenti, starije osobe, osobe s invaliditetom, nepismene osobe, pripadnici manjina, imigranti koje u njihovim zemljama podrijetla progone zbog njihovih ideja, spolnog opredjeljenja, fizičkih karakteristika itd. te žene koje su žrtve rodno utemeljenog nasilja;
9. ističe da je pravo na zdravlje temeljno ljudsko pravo i stoga ohrabruje države članice da prestanu povezivati politiku javnog zdravlja i kontrolu imigracije pa tako i na suzdržavanje od nametanja obveze zdravstvenim djelatnicima da prijavljuju migrante bez osobnih dokumenata; također ohrabruje države članice da osiguraju pružanje odgovarajuće skrbi i pomoći na temelju specifičnih potreba s obzirom na spol; isto tako potiče države članice da pruže posebnu „obuku” u vezi s takvim pitanjima službenicima koji su u kontaktu s tim osobama i da se suzdrže od toga da školama nameću zahtjev za prijavljivanje djece migranata bez osobnih dokumenata koja pohađaju te škole;
10. ohrabruje države članice da osiguraju primjerenu psihološku, zdravstvenu i pravnu pomoć ženama bez osobnih dokumenata;

⁽¹⁾ U slučaju uhićivanja i identificiranja migranata bez osobnih dokumenata od strane tijela nadležnih za useljavanje i za koje ta tijela donesu odluku o udaljenju te je zatim odgode, no kada takvi migranti nemaju nikakvu dokumentaciju kojom bi potvrdili odgađanje odluke o udaljenju.

Utorak, 4. veljače 2014.

11. podsjeća da prava utvrđena u Direktivi o žrtvama nisu uvjetna za boravišni status žrtve⁽¹⁾; stoga snažno potiče države članice da odvoje kazneni progon djela nasilja nad migranticama bez osobnih dokumenata od useljeničke kontrole kako bi žrtve mogle na siguran način prijavljivati kaznena djela;
12. osuđuje svaki oblik nasilja, trgovanja ljudima, zlostavljanja i diskriminacije žena bez osobnih dokumenata; naglašava da je u tim situacijama potrebno osigurati pristup ponuđenoj pomoći bez straha da bi to moglo izravno rezultirati mjerama za okončanje njihovog boravka;
13. poziva na provedbu Konvencije Međunarodne organizacije rada (ILO) br. 29 o prisilnom radu; poziva da se razmotri posebna situacija žena koje prisilno rade, uključujući ne samo prisilnu prostituciju nego sav nedobrovoljni rad, i onaj u domaćinstvu, te da se zaštite žene migrantice bez osobnih dokumenata o kojima je riječ;
14. poziva države članice da poduzmu potrebne mjere za sprečavanje širenja prostitucije i prisilnog rada među migranticama;
15. poziva države članice da osiguraju ispravnu provedbu zaštitne mjere iz članka 6. Direktive o sankcijama za poslodavce kojom se od država članica zahtjeva da učine dostupnima mehanizme koji bi radnicima migrantima bez osobnih dokumenata omogućili podnošenje prijave tražbina protiv poslodavca zbog svih propisanih naknada; poziva države članice, nevladine organizacije i sve ostale organizacije civilnog društva koje rade s migrantima bez osobnih dokumenata da provode kampanje podizanja javne svijesti kojima obavještavaju migrante bez osobnih dokumenata o tome pravu;
16. poziva države članice da okončaju diskriminirajuće prakse, suzbiju neprijavljeni i prisilan rad, među ostalim pomoću inspekcija rada, i omoguće im pristup osnovnim zdravstvenim uslugama;
17. poziva države članice da za policijske i druge državne službe koje mogu biti zadužene za brigu o migranticama bez osobnih dokumenata organiziraju odgovarajuću obuku o seksualnom nasilju i seksualnom iskorištavanju kojima te žene mogu biti izložene;
18. snažno preporuča da Komisija u okviru buduće revizije Direktive o sankcijama za poslodavce uvede mogućnost primjene mehanizama koji bi nezakonitim migrantima omogućio podnošenje anonimnih, službenih žalbi protiv nasilnog poslodavca;
19. poziva sve države članice da ratificiraju Istarsku konvenciju o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji i ispravno primijene njezine odredbe, posebno čl. 59. u kojem se jasno navodi da bi sve strane trebale poduzeti potrebne mjere za obustavu postupaka protjerivanja i/ili za odobravanje samostalne dozvole boravka nakon raskida braka onim migranticama čiji boravišni status ovisi o supružniku;
20. preporučuje državama članicama da pronađu načine kako bi se priznala vrijednost rada žena koje pružaju korisne usluge i pridonose funkcioniranju društva koje ih je primilo;
21. poziva države članice da se pobrinu za to da sve migrantice, uključujući one bez osobnih dokumenata, koje su bile žrtve zlostavljanja ili nasilja na temelju spola, dobiju zaštitu i potporu, te da se to uzme u obzir kao posebni razlozi za dodjelu azila ili dozvole stalnog boravka iz humanitarnih razloga, uključujući migrantice koje se iskorištavaju u prostituciji;
22. poziva države članice da u potpunosti provode Direktivu o povratku i da, kako to zahtijeva Direktiva, izdaju potvrdu o odgađanju udaljenja kako bi izbjegle situaciju pravne nesigurnosti;
23. naglašava važnost prikupljanja podataka o pojedinačnim iskustvima žena bez osobnih dokumenata i snažno ističe potrebu za pouzdanim, točnim, pravodobnim i usporedivim podacima o ranjivosti žena bez osobnih dokumenata na osnovi spola te njihovu nedovoljnom pristupu pravosuđu i službama u Europskoj uniji, a s ciljem da se pomogne u razvoju i upravljanju usklađenih javnih politika;
24. poziva Komisiju da, tijekom njezine procjene, revidira Direktivu o povratku jačanjem zaštite temeljnih prava pritvorenih migranata;

⁽¹⁾ Uvodna izjava 10. Direktive 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi minimalnih standarda prava, potpore i zaštite žrtava kaznenih djela.

Utorak, 4. veljače 2014.

25. naglašava činjenicu da mjere otkrivanja u sklopu provođenja imigracijske politike nikad ne smiju ugrožavati ljudsko dostojanstvo i temeljna prava, a žene ne smiju stavljati u povećani rizik od nasilja i zlostavljanja; zbog toga poziva Europsku komisiju da izmijeni Direktivu o povratku kako bi se osiguralo poštovanje ljudskih prava nezakonitih migranata, osobito trudnica i djece;
26. podsjeća da su Direktivom o povratku države članice obvezane ophoditi se prema državljanima trećih zemalja u pritvornim centrima na „human i dostojanstven način” uz potpuno poštovanje temeljnih ljudskih prava pritvorenika; izražava žaljenje zbog izvještaja o nasilju nad ženama u pritvornim centrima; stoga poziva države članice da istraže sve prijave fizičkog zlostavljanja nad pritvorenicima;
27. poziva države članice da uzmu u obzir svaki znak prisile ili nehumanog postupanja prema migranticama bez dokumenata;
28. poziva države članice da učvrste svoju suradnju s nevladinim organizacijama i organizacijama civilnog društva koje se bave tim pitanjem u cilju pronalaska alternativnih rješenja za pritvorne centre i da rade na tome kako bi se migrantice bez dokumenata mogle osloboditi straha od interakcije s onima koji bi im trebali pružiti pomoć;
29. poziva Komisiju da osigura da norme utvrđene Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta ostanu u središtu svih aktivnosti o pravima djeteta te stoga poziva države članice da hitno i u cijelosti ukinu pritvaranje djece na temelju njihovog imigracijskog statusa, da zaštite djecu od kršenja u okviru migracijskih politika i postupaka i da usvoje alternative pritvoru kako bi se djeci omogućilo da ostanu s članovima obitelji i/ili starateljima;
30. zahtijeva od Komisije i država članica da intenzivnijim i umreženim istraživanjem popune praznine u pogledu pouzdanih podataka i postojećih saznanja o broju osoba bez osobnih dokumenata u Europi i njihovom položaju, da skrenu pažnju Europske zaklade za poboljšanje uvjeta života i rada (Eurofound) na položaj žena bez osobnih dokumenata te da te žene u većoj mjeri uzmu u obzir pri provedbi ciljeva uključivanja iz strategije Europa 2020;
31. poziva Europsku komisiju i države članice da širom EU-a pokrenu kampanje podizanja svijesti kako bi se migrantice bez osobnih dokumenata poučile o svojim pravima;
32. poziva u kontekstu napora za sprječavanje migracije pružanjem razvojne pomoći zemljama porijekla migranata, da se naglasak stavi na obrazovanje i prava žena;
33. poziva Komisiju i države članice da osiguraju dovoljno ženskog osoblja za kontakte, zdravstvenih djelatnica, službenica, ocjenjivačica i ostalog osoblja; poziva da te mjere proizlaze iz poštovanja prema drugim vjerama i kulturama te potrebe za zaštitom od diskriminacije;

o

o o

34. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću i Komisiji.
-